

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2022 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny–Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: sędzia Hanna Bartkowiak

2 Protokolant: p.o. staż. Mikołaj Dąbrowski

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej Poznań – Grunwald w Poznaniu Katarzyny Nawrot

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2022 r.

sprawy **M. M.** oskarżonej z art. 157 § 1 i 3 kk

na skutek apelacji wniesionych przez obrońcę oskarżonej oraz pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu

z dnia 9 lutego 2022 r., sygn. akt III K 597/21

1. Zmienia zaskarżony wyrok w pkt 2 w ten sposób, że podwyższa orzeczony wobec oskarżonej na rzecz pokrzywdzonej A. K. środek kompensacyjny o kwotę 40 000 (czterdzieści tysięcy) złotych, co daje łącznie kwotę 80 000 (osiemdziesiąt tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.
2. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.
3. Zasądza od oskarżonej na rzecz oskarżycielki posiłkowej A. K. kwotę 1008 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.
4. Zasądza od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, tj. łącznie 50 złotych tytułem wydatków sądowych oraz wymierza jej opłatę za II instancję w wysokości 180 złotych.

Hanna Bartkowiak

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IV Ka 480/22
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	2	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 9 lutego 2022 r., sygn. akt III K 597/21

0.11.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.11.3. Granice zaskarżenia**0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

0.11.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

0.11.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

0.12.1. Ustalenie faktów

0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty

0.12.2. Ocena dowodów

0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)	

Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiężle o powodach nieuwzględnienia dowodu

<p>STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
Lp.	Zarzut	
3.1.	<p><u>Zarzut podniesiony przez obrońcę oskarżonej:</u></p> <p>Obraza przepisów postępowania, tj. art. 37 kpk poprzez nieuwzględnienie wniosku o wystąpienie do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
Zwiężle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Stanowisko Sąd Rejonowego odnośnie braku podstaw do wystąpienia do Sądu Najwyższego z wnioskiem w trybie art. 37 kpk o przekazanie przedmiotowej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu było prawidłowe. To bowiem, że w sprawie pojawiła się osoba sędziego Sądu Okręgowego w Poznaniu – I. K. – orzekająca w I Wydziale Cywilnym nie powoduje, że w jakikolwiek sposób zagrożone jest dobro wymiaru sprawiedliwości. Jak już podano, wyżej wymieniona jest sędzią w wydziale cywilnym, a więc orzeka w sprawach innej gałęzi prawa aniżeli prawo karne. Ponadto ta komórka organizacyjna Sądu Okręgowego nie sprawuje żadnego nadzoru nad orzeczeniami wydawanymi w sprawach karnych</p>		

<p>przez sądy rejonowe. Nie można również pominąć tego, że sędzia Izabela Korpik nie była stroną kontrolowanego postępowania karnego, ani też pokrzywdzoną przestępstwem w rozumieniu art. 49 § 1 kpk. Natomiast fakt, iż w/wym sędzia jest matką oskarżycielki posiłkowej oraz zeznawała w charakterze świadka nie daje podstaw do przyjęcia, że sprawa dotyczy jej bezpośrednio i z tego powodu zagrożone jest obiektywne orzekanie, a sprawa powinna zostać przeniesiona do innego sądu niż miejscowo właściwy.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Zwrócenie się przez Sąd Okręgowy w Poznaniu do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu celem zapewnienia oskarżonej prawno-procesowych gwarancji rozpoznania sprawy zgodnie z konstytucyjną zasadą wyrażoną w art. 45 Konstytucji RP.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Brak podstaw do uwzględnienia powyższego wniosku z uwagi na bezzasadność omówionego zarzutu. Wbrew odmiennym sugestiom obrońcy oskarżonej, w kontrolowanej sprawie nie zaistniały podstawy dla wystąpienia przez Sąd Rejonowy do Sądu Najwyższego z wnioskiem w trybie art. 37 kpk o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. Można dodać, że tożsamy wniosek apelujący złożył na rozprawie</p>		

<p>apelacyjnej i tu również został on rozpatrzony negatywnie.</p>		
Lp.	Zarzut	
<p>3.2.</p>	<p><u>Zarzut podniesiony przez obrońcę oskarżonej:</u></p> <p>Błąd w ustaleniach faktycznych polegający na błędnym przyjęciu przez Sąd Rejonowy, wbrew zebranemu w sprawie materiałowi dowodowemu w postaci złożonych dokumentów i wyjaśnień oskarżonej, że oskarżona posiada możliwości zadośćuczynienia pokrzywdzonej za doznaną krzywdę w wysokości 40 000 zł, a nadto, że oskarżona działała w sposób umyślny w celu doprowadzenia do powstania u pokrzywdzonej uszczerbku na zdrowiu.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Argumentacja obrońcy oskarżonej sugerująca, że Sąd Rejonowy przy orzekaniu o środku kompensacyjnym winien brać pod uwagę sytuację finansową oskarżonej, jest całkowicie nietrafiona. Przypomnieć w tym miejscu trzeba, że do orzeczonego na podstawie art. 46 § 1 kk środka kompensacyjnego w postaci zadośćuczynienia nie stosuje się normy z art. 440 kc, a zatem nie jest możliwe miarkowanie jego wysokości sytuacją materialną sprawy. Określone w art. 440 kc warunki miarkowania wysokości roszczeń dotyczą wyłącznie obowiązku naprawienia szkody majątkowej, a nie zadośćuczynienia. Obowiązek naprawienia szkody niemajątkowej</p>		

w formie zadośćuczynienia za wyrządzoną krzywdę określają przepisy art. 444, 445 i 448 kc, które nie dają podstaw do uznania, aby sytuacja majątkowa podmiotu zobowiązanego mogła być przesłanką ograniczającą wysokość zadośćuczynienia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 11 września 2019 r., sygn. akt II AKa 140/19, Legalis nr 2241789). Przytoczony judykat prezentuje pogląd powszechnie przyjęty w doktrynie i orzecznictwie sądów karnych. Wynika z niego wprost, że sytuacja materialna sprawcy czynu zabronionego nie ma żadnego wpływu na wysokość orzekałego tytułem środka kompensacyjnego zadośćuczynienia za krzywdę. Kluczowym dla ustalenia wysokości tego środka kompensacyjnego jest rozmiar krzywdy wyrządzonej przez niezgodne z prawem zachowanie sprawcy czynu zabronionego. W związku z powyższym bez wpływu na tę część kontrolowanego orzeczenia był fakt, że oskarżona znajduje się w nienajlepszej sytuacji finansowej, co do której notabene brak jest podstaw by przyjmować, że powstała z przyczyn od podsądnej niezależnych. Wysoce niesprawiedliwe byłoby więc uzależnienie wysokości zadośćuczynienia za poważne krzywdy jakich doświadczyła pokrzywdzona od okoliczności, które doprowadziły do ogłoszenia upadłości konsumentki M. M..

Ważne w kontekście podniesionego zarzutu, w zakresie dotyczącym strony podmiotowej przypisanego oskarżonej przestępstwa i poprawności ustalenia zamiaru towarzyszącego oskarżonej, jest wyjaśnienie istoty zamiaru ewentualnego, który obrońca myli z nieumyślnością. Wspomnieć zatem

należy, że wszelka aktywność człowieka (działanie) lub jej brak (zaniechanie), jest zachowaniem w jakimś celu (dążenie do czegoś). Umyślność działania w formie zamiaru ewentualnego, nie może być bezpośrednim czynnikiem sprawczym określonego zachowania i nigdy nie kieruje działaniem sprawcy. Istota tego zamiaru polega na tym, że jest on zawsze związany z jakimś bezpośrednim zamiarem, czyli z dążeniem do osiągnięcia celu i z tego względu nie występuje samoistnie. Innymi słowy, konstrukcja zamiaru ewentualnego, przyjęta w art. 9 § 1 kk, polega na tym, że sprawca realizując swój cel, który zamierza osiągnąć, przewiduje też realną możliwość popełnienia przestępstwa i godzi się na zaistnienie takiego skutku, jaki w rezultacie jego kierunkowego działania nastąpi. W doktrynie wskazuje się, że w przypadku zamiaru ewentualnego, jak i w przypadku lekkomyślności sprawca ma świadomość, że swoim zachowaniem może wyczerpać znamiona czynu zabronionego. W przypadku zamiaru ewentualnego sprawca godzi się z tą konsekwencją, zaś w przypadku lekkomyślności tej konsekwencji nie chce i się na nią nie godzi, a znamiona strony przedmiotowej czynu zabronionego realizuje dlatego, że bezpodstawnie zakłada, iż jego popełnienia uniknie. Wskazuje się również w tym aspekcie, że przypisanie zamiaru ewentualnego wymaga ustalenia, iż sprawca zdawał sobie sprawę z wysokiego (istotnego) prawdopodobieństwa popełnienia czynu zabronionego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lipca 2019 r., sygn. akt IV KK 143/18, Legalis nr 1969735; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2021 r., sygn. akt III KK 109/21,

Legalis nr 2690538). Przenosząc powyższe rozważania teoretyczne na grunt kontrolowanej sprawy, Sąd Okręgowy nie stwierdził żadnych nieprawidłowości w ustaleniu przez Sąd I instancji, że M. M. działała przy popełnieniu zarzucanego jej przestępstwa umyślnie, właśnie w formie zamiaru ewentualnego. Oskarżona podjęła się leczenia ortodontycznego A. K., choć nie posiadała ona specjalizacji z zakresu ortodontyki, a wiedzę pozyskiwała uczestnicząc w szkoleniach o tematyce z tej specjalności zawodu lekarza dentysty. Braki w wiedzy specjalistycznej spowodowały postawienie błędnej diagnozy i nieuzasadnione uznanie, że u pokrzywdzonej występuje zwykła „wada zgryzu”, kiedy w rzeczywistości była to wada szkieletowo-zębowa. Wdrożone przez oskarżoną leczenie nie mogło przynieść oczekiwanych rezultatów, a kolejne podejmowane przez nią działania lecznicze przynosiły zupełnie odmienny skutek, pogłębiając wadę zgryzu A. K. i pogarszając stan jej zdrowia. Wszystko to wynikało z nieodpowiedniej wiedzy oskarżonej oraz bezrefleksyjnego przedłużania próby leczenia ortodontycznego. Mimo braku postępów leczenia oskarżona uparcie je kontynuowała przez bardzo długi czas, mimo że pierwotnie zakładała czas jego trwania na 2 lata. W efekcie doprowadziła nawet do zaniku korzeni zębów przednich górnych u pokrzywdzonej (tj. 12,11,21 i 22). Znamienne jest, że oskarżona przez 6 lat nieprzerwanego leczenia ortodontycznego pokrzywdzonej nie wykonała ani jednego zdjęcia RTG, choć przyznała w trakcie składania wyjaśnień, że wiedziała o konieczności okresowego wykonywania takich

zdjęć celem oceny postępów leczenia. Podsądna nie potrafiła logicznie wytłumaczyć swoich zaniechań w tej kwestii. Poza tym M. M. nie skonsultowała przypadku pokrzywdzonej z innym lekarzem dentystą, posiadającym specjalizację z ortodoncji, czy też nie zaproponowała pokrzywdzonej kontynuowania leczenia u bardziej doświadczonego stomatologa, na co zasadnie zwracał uwagę opiniujący w sprawie zespół biegłych z (...) w Ł.. Ponadto oskarżona w trakcie tego procesu nie leczyła zębów A. K., gdyż po zdjęciu aparatu z górnego łuku zębowego lekarz stomatolog K. M. stwierdziła liczne ubytki w zębach. Podsumowując, M. M. dopuściła się ciężkiego przewinienia zawodowego albowiem jako lekarz dentysta postępowała w sposób zagrażający bezpieczeństwu pacjentki. Wszystkie te okoliczności, a zwłaszcza długotrwały stan niepodejmowania przez oskarżoną działań kontrolujących postępy leczenia, nie pozostawiają żadnych wątpliwości, że przy popełnieniu przypisanego jej przestępstwa z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 12 kk działała ona w sposób umyślny w formie zamiaru ewentualnego. W ustalonych okolicznościach faktycznych sprawy nie może być mowy o nieumyślności działania, ponieważ oskarżona jako lekarz dentysta prowadząc leczenie ortodontyczne pokrzywdzonej w opisany wyżej sposób musiała mieć świadomość możliwych skutków takiego postępowania i godziła się na nie.

Wniosek

Zmiana zaskarżonego wyroku i orzeczenie odmienne co do istoty sprawy, tj. co do punktu 1 wyroku

zasadny

<p>poprzez zmianę kwalifikacji prawnej czynu i uznanie oskarżonej winną popełnienia zarzucanego jej w akcie oskarżenia czynu nieumyślnie, tj. na podstawie art. 157 § 1 i 3 kk i orzeczenie wobec oskarżonej kary grzywny oraz uchylenie wyroku w punkcie 2 w zakresie zadośćuczynienia dla pokrzywdzonej za doznaną krzywdę.</p>	<p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Brak podstaw do uwzględnienia powyższych wniosków z uwagi na bezzasadność omówionego zarzutu. Wobec braku jakiegokolwiek wpływu sytuacji materialnej sprawczyni na wysokość zadośćuczynienia za krzywdę, a także realnego wystąpienia tak rozumianej krzywdy u pokrzywdzonej, brak było podstaw dla uchylenia punktu 2 zaskarżonego wyroku. Nie było również powodów do wnioskowanego zmniejszenia zadośćuczynienia za krzywdę skoro wręcz nawet przeciwnie, występowały podstawy do znacznego podwyższenia tego środka kompensacyjnego, o czym będzie jeszcze mowa w dalszej części niniejszego uzasadnienia. Dostępny w tej sprawie materiał dowodowy dawał podstawy dla uznania, że oskarżona dopuszczając się popełnienia przypisanego jej czynu zabronionego działała umyślnie w formie zamiaru ewentualnego. Przeciwnie stanowisko obrońcy sugerujące jedynie nieumyślność działania podsądnej, wynikało po części z niezrozumienia różnic pomiędzy tymi dwoma formami zamiaru. Obrona nie przedstawiła też żadnych merytorycznych</p>		

argumentów podbudowujących twierdzenia dotyczące nieumyślności w inkryminowanych zachowaniach podsądnej.		
Lp.	Zarzut	
3-3.	<p>Zarzut podniesiony przez obrońcę oskarżonej:</p> <p>Obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonej.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Podnosząc zarzut z tej kategorii nie można zapominać, że zarzut obrazy prawa materialnego dotyczący kwalifikacji prawnej przypisanego sprawcy czynu można podstawić tylko wówczas, gdy skarżący nie podważa ustaleń faktycznych związanych z tą kwalifikacją. Postawienie tego zarzutu w sytuacji, gdy obrońca kwestionował ustalenia faktyczne jest niedopuszczalne (nieskuteczne) (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 29 czerwca 2018 r., sygn. akt II AKa 115/18, Legalis nr 1880453).</p> <p>Mając powyższe na względzie, a także fakt jednoczesnego podważania przez obrońcę oskarżonej ustaleń faktycznych dotyczących zamiaru oraz zasadności przypisania podsądnej sprawstwa za czyn z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 12 kk, zarzut ten należało ocenić jako nieskuteczny, czy nawet wręcz uznać go za niedopuszczalny.</p>		
Wniosek		

<p>Zmiana zaskarżonego wyroku i orzeczenie odmiennie co do istoty sprawy, tj. punktu 1 wyroku odnośnie kwalifikacji prawnej czynu i uznanie oskarżonej winną popełnienia zarzucanego jej w akcie oskarżenia czynu nieumyślnie, tj. na podstawie art. 157 § 1 i 3 kk i orzeczenie wobec oskarżonej kary grzywny.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Brak podstaw do uwzględnienia powyższego wniosku z uwagi na bezzasadność omówionego zarzutu. Skoro Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił umyślność działania oskarżonej w formie zamiaru ewentualnego to nie było żadnych podstaw dla zmiany kwalifikacji prawnej czynu przypisanego M. M..</p>		
<p>Lp.</p>	<p>Zarzut</p>	
<p>3.4.</p>	<p><u>Zarzut podniesiony przez obrońcę oskarżonej:</u> Rażąca niewspółmierność kary poprzez skazanie oskarżonej na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania i orzeczenie środka karnego w postaci zakazu wykonywania zawodu lekarza dentystry na okres 5 lat.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Rozpoznając powyższy zarzut należało pamiętać, że</p>		

niewspółmierność kary zachodzi jedynie wówczas, gdy suma zastosowanych kar i innych środków, wymierzona za przypisane przestępstwa nie odzwierciedla należycie stopnia szkodliwości społecznej czynu i nie uwzględnia w wystarczającej mierze celów kary. Dlatego też nie każda nietrafność orzeczenia o karze, ale tylko jej rażąca niewspółmierność uzasadnia zmianę orzeczenia o karze. Niewspółmierność rażąca to znaczna, zasadnicza, „bijąca w oczy” różnica między karą wymierzoną a karą sprawiedliwą. Zarzut rażącej niewspółmierności kary jako zarzut kategorii ocen można zasadnie podnosić tylko wówczas, gdy kara jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, jednak nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2021 r., sygn. akt II DOW 15/21, Lex nr 3261440; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 16 grudnia 2021 r., II AKa 247/21, Lex nr 3314634).

W kontrolowanej sprawie nie mamy do czynienia z sytuacją o jakiej mowa w przytoczonych orzeczeniach. Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy ustalił stopień społecznej szkodliwości czynu oskarżonej i jej winy (oba kształtowały się na wysokim poziomie), jak również występujące w sprawie okoliczności łagodzące i obciążające. Wszystko to zostało w odpowiedni sposób uwzględnione w wymiarze kary zasadniczej orzeczonej w stosunku do M. M.. Sąd I instancji miał na względzie, że podsądna dotychczas nie była karana za przestępstwa, jednakże samo to nie mogło determinować łagodnego wymiaru

kary. Zachowanie oskarżonej było wieloletnie, uporczywe, całkowicie bezrefleksyjne, a dla zdrowia pokrzywdzonej przyniosło poważne, negatywne skutki (zanik korzeni zębów przednich górnych, konieczność podjęcia dalszego intensywnego leczenia celem uratowania zębów, konieczność chirurgicznego usunięcia czterech zębów ósmych, a także perspektywa poddania się zabiegowi złamania żuchwy). Nie bez znaczenia pozostaje również i to, że oskarżona dopuściła się poważnego przewinienia lekarskiego, ponieważ podjęła się prowadzenia leczenia pokrzywdzonej nie mając podstawowej specjalistycznej wiedzy ortodontycznej, co objawiło się postawieniem błędnej diagnozy na początku i prowadzeniu nieprawidłowego leczenia. Zawód lekarza dentystry jest zawodem zaufania publicznego, wykonywanie go zobowiązuje do ponadnormatywnej staranności w podejmowanych względem pacjenta działaniach. Oskarżona natomiast nie wywiązała się z tych, przyjętych na siebie zadań w minimalnym nawet stopniu. Wszystkie te okoliczności musiały znaleźć odzwierciedlenie w odpowiednio surowej karze i za taką należało uznać wymierzoną jej w zaskarżonym wyroku karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat (w sprawie, w myśl art. 4 § 1 kk znalazły zastosowanie przepisy obowiązujące w końcowym okresie działania sprawcy). Tego typu kara będzie stanowiła dla oskarżonej motywację podjęcia starań do rzetelnego wywiązania się z nałożonego na nią zadośćuczynienia za krzywdę, ponieważ w sytuacji kiedy nie będzie ona regulowała zobowiązania

należnego pokrzywdzonej może zostać orzeczone wykonanie warunkowo zawieszanej kary (art. 75 § 2 kk). W żadnym razie takie rozstrzygnięcia nie są niewspółmiernie surowe do czynu jakiego M. M. dopuściła się na szkodę A. K., do czego próbował nieskutecznie przekonać w swojej apelacji obrońca oskarżonej. Natomiast wnioskowane przez apelującego orzeczenie samoistnej kary grzywny (a więc najłagodniejszej rodzajowo kary) nie oddawałoby całego ładunku społecznej szkodliwości czynu oraz nie spełniłoby wszystkich celów kary. Ponadto co najmniej zastanawiające było zgłoszenie przez obrońcę wniosku o wymierzenie kary grzywny, w sytuacji gdy przekonywał on we wniesionym środku odwoławczym o fatalnej sytuacji finansowej oskarżonej i wnosił o zwolnienie jej z wszelkich kosztów sądowych.

Sąd odwoławczy nie stwierdził również żadnych podstaw do zakwestionowania orzeczonego przez Sąd I instancji środka karnego w postaci zakazu wykonywania zawodu lekarza dentysty na okres 5 lat. Zgodnie bowiem z art. 41 § 1 kk sąd może orzec zakaz zajmowania określonego stanowiska albo wykonywania określonego zawodu, jeżeli sprawca nadużył przy popełnieniu przestępstwa stanowiska lub wykonywanego zawodu albo okazał, że dalsze zajmowanie stanowiska lub wykonywanie zawodu zagraża istotnym dobrom chronionym prawem. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż oskarżona dopuściła się przypisanego jej przestępstwa w ramach wykonywania leczenia jako dentysta. Swoim skrajnie nieprzemyślanym i uporczywym

postępowaniem podważyła zaufanie do niej jako lekarza dentysty, w ogólności. Wykonując tak poważny i odpowiedzialny zawód oskarżona nie dawała odpowiedniej rękąmi prawidłowości wykonywanych zabiegów medycznych z zakresu ortodoncji, nie posiadała odpowiedniej wiedzy z tej dziedziny, a mimo tego nie widziała przeszkód dla samodzielnego prowadzenia leczenia ortodontycznego swoich pacjentów. A dostrzec też należało, że rozpatrywany tu przypadek pacjentki A. K. nie jest jedynym niechlubnym wyjątkiem w praktyce ortodontycznej prowadzonej przez oskarżoną. Jak wynika z akt sprawy, przeciwko niej toczy się kilka spraw cywilnych o odszkodowanie oraz 10 postępowań wyjaśniających przed W. Izbą Lekarską. Wszystkie te okoliczności przemawiały za zastosowaniem wobec M. M. środka karnego, o którym mowa w art. 41 § 1 kk. Niezbędne jest zastrzeżenie, że nie funkcjonuje w Polsce odrębny zawód lekarza ortodonta – jest to jedynie specjalizacja zawodu lekarza dentysty, a więc nie było możliwe orzeczenie w ramach środka karnego zakazu wykonywania zawodu z ograniczeniem go jedynie do czynności z zakresu specjalizacji ortodoncji. Tożsame stanowisko wypowiedział Sąd Najwyższy w jednym ze swoich orzeczeń, gdzie wskazano, że zakaz wykonywania zawodu dotyczy wszystkich czynności zawodowych z zawodem tym związanym, a więc nie może być on w jakikolwiek sposób ograniczany. Skoro sąd meriti słusznie zdecydował o orzeczeniu środka karnego zakazu wykonywania zawodu nie dokonywał jego ograniczenia do samych czynności związanych z wykonywaną przez oskarżoną w ramach zawodu lekarza

specjalizacją (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2021 r., sygn. akt V KK 533/19, Lex nr 3169325). Sąd Okręgowy oczywiście dostrzega wysoki poziom dolegliwości tego środka dla podsądnej jednak, mając na uwadze skalę braków wiedzy medycznej podsądnej i nieumiejętność prowadzenia leczenia, zakaz praktykowania leczenia dentystycznego był oczekiwany, wręcz konieczny. Żadnym asumptem do odstąpienia od orzeczenia tego środka karnego nie mógł być fakt, że zawód lekarza dentysty jest jedynym wyuczonym zawodem oskarżonej, a przez to będzie ona miała trudności ze znalezieniem zatrudnienia w okresie obowiązywania zakazu wykonywania zawodu. Z założenia zarówno kara, jak i orzekane środki karne sprawca czynu zabronionego ma odczuć w odpowiedni sposób by zrozumiał, że dalsze niezgodne z prawem zachowanie jest absolutnie niedopuszczalne (prewencja indywidualna). Nic nie stoi na przeszkodzie by podsądna podjęła zatrudnienie jako pomoc dentystyczna albo podjęła pracę w innej branży i w ten sposób pozyskiwała środki finansowe niezbędne dla wywiązania się z nałożonych na nią zobowiązań pieniężnych. Ponadto M. M. będzie miała możliwość wykorzystania czasu obowiązywania środka karnego na podwyższenie poziomu swojej wiedzy i podniesienie swoich kwalifikacji w zakresie zarówno zawodu lekarza dentysty, jak i w dziale ortodoncji aby w przyszłości nie dopuścić do nieprawidłowości jakie wystąpiły w przypadku prowadzenia leczenia A. K..

Wniosek		
Zmiana zaskarżonego orzeczenia poprzez orzeczenie wobec oskarżonej kary grzywny oraz uchylenie zaskarżonego wyroku w punkcie 3 w zakresie zastosowania wobec oskarżonej środka karnego w postaci zakazu wykonywania zawodu lekarza dentystry.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Brak podstaw do uwzględnienia powyższych wniosków z uwagi na całkowitą bezzasadność omówionego zarzutu. Zarówno kara zasadnicza, jak i orzeczony środek karny w postaci zakazu wykonywania zawodu nie były rażąco niewspółmierne do okoliczności niniejszej sprawy oraz osoby sprawcy. W konsekwencji nie było powodów, które przemawiałyby za wydaniem w instancji odwoławczej wyroku reformatoryjnego, jakiego oczekiwałby apelujący obrońca.		
Lp.	Zarzut	
3.5.	<p><u>Zarzut podniesiony przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej:</u></p> <p>Obraza przepisów prawa materialnego, tj. art. 46 § 1 kk w zw. z art. 361 § 2, art. 444-445 kc w zakresie orzeczenia od oskarżonej na rzecz pokrzywdzonej zadośćuczynienia nie spełniającego funkcji kompensacyjnej i represyjnej.</p>	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny

<p>Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>	
<p>Omawianie przedmiotowego zarzutu należało rozpocząć od wskazania, iż do sfery swobodnego uznania sędziowskiego należy ustalenie wysokości zadośćuczynienia, przy wykorzystaniu ujętego w art. 445 § 1 kc nieokreślonego kryterium „odpowiedniej sumy zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę”. Jak zaś wynika z wypracowanej linii orzeczniczej i stanowiska doktryny powinno ono obejmować wszelką niematerialną krzywdę, wyrządzoną bezprawnie, a zatem niezasłużenie, pokrzywdzonemu. Na krzywdę składa się: cierpienie, ból fizyczny, poczucie nieszczęścia, lęk, czy w końcu dyskomfort psychiczny wynikający z pogorszenia jakości życia, ograniczeń w codziennych funkcjonowaniu, ale także pozbawienie możliwości odczuwania przyjemności, realizowania zainteresowań. Oczywiście kwota pieniężna przyznana w ramach zadośćuczynienia powinna w pełni lub w stopniu możliwym zrekompensować wyrządzoną pokrzywdzonemu krzywdę. Choć przepisy prawa cywilnego nie wskazują wysokości zadośćuczynienia, to nie można redukować – marginalizować tej formy naprawienia szkody, bowiem z perspektywy pokrzywdzonego jest to istotny, a niekiedy zasadniczy, środek kompensacji jego krzywdy. „Odpowiednie” zadośćuczynienie powinno zatem obejmować rodzaj, czas i natężenie cierpień pokrzywdzonego</p>	

przy uwzględnieniu indywidualnych okoliczności sprawy. Należy także zawsze mieć na względzie, iż krzywdę bardzo trudno ocenić i wyrazić w formie pieniężnej, a każdy przypadek powinien być traktowany indywidualnie z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy, przy czym ocena ta ma opierać się na kryteriach obiektywnych, a nie na wyłącznie subiektywnych odczuciach pokrzywdzonego. Znamienne jest przy tym, że zadośćuczynienie nie powinno nigdy prowadzić do wzbogacenia się pokrzywdzonego. Powinno ono jednak przedstawiać odczuwalną ekonomicznie wartość, a jego wysokość nie może sprowadzać się do kwoty symbolicznej (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 grudnia 2021 r., sygn. akt II AKA 140/21, Legalis nr 2675869; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 9 lipca 2020 r., sygn. akt II AKA 55/20, Legalis nr 2488437).

Uwzględniając powyższe, należy stwierdzić, że ustalenie w sposób zbiektywizowany sumy odpowiedniej do rozmiarów krzywdy pokrzywdzonego nie jest zadaniem łatwym, zwłaszcza biorąc pod uwagę fakt, że orzeczenie takiego środka kompensacyjnego nie ma prowadzić do wzbogacenia się ofiary przestępstwa. Sąd orzekając o zadośćuczynieniu nie może nigdy kierować się jedynie subiektywnym stanowiskiem oskarżyciela posiłkowego, który zawsze dąży do uzyskania jak najwyższej kwoty środka kompensacyjnego wyolbrzymiając rozmiar doznanych krzywd, ani też przekonaniem oskarżonego zaniżającego wspomniane krzywdy i oczekującego orzeczenia zadośćuczynienia w jak najniższej kwocie. Organ

meriti musi w tej kwestii zachować pełen obiektywizm i samodzielnie, skrupulatnie ustalić i ocenić rzeczywisty rozmiar krzywd dla pokrzywdzonego jakie wywołało osądzone przestępstwo przypisane osobie oskarżonej. Rację miał częściowo pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej, że tego obiektywizmu po stronie Sądu I instancji zabrakło. Zaznaczyć trzeba, że organ wydający zaskarżony wyrok zasadniczo dostrzegł wszystkie okoliczności jakie wpływały na rozmiar krzywdy A. K., a więc długotrwałość leczenia pokrzywdzonej (prawie 6 lat), brak jakichkolwiek pozytywnych efektów tego leczenia, a wręcz pogorszenie stanu uzębienia pacjentki, uparte, bezrefleksyjne kontynuowanie leczenia mimo braku tych efektów, negatywny wpływ spowodowanego przez oskarżoną u pokrzywdzonej naruszenia narządu żucia zarówno na stan psychiczny A. K., jak i możliwość realizacji planów życiowych, doprowadzenie do zaniku (resorpcji) korzeni zębów przednich górnych, konieczności podjęcia przez pokrzywdzoną kolejnego długotrwałego procesu leczenia stomatologiczno-ortodontycznego (naprawczego), problemów ze znalezieniem lekarza stomatologa, który podejmie się naprawy błędów jakich dopuściła się oskarżona. Istotne jest także, że błędnie prowadzone przez oskarżoną wieloletnie leczenie ortodontyczne pokrzywdzonej nie tylko doprowadziło do powstania ustalonych uszkodzeń ciała, ale dodatkowo spowodowało, że najbardziej korzystny dla prowadzenia efektywnego leczenia ortodontycznego okres nastoletni życia pokrzywdzonej upłynął.

Obecnie prowadzone leczenie naprawcze z uwagi na wiek A. K. na pewno będzie bardziej długotrwałe i skomplikowane niż w wypadku gdyby zostało ono należycie wdrożone i przeprowadzone kilka lat wcześniej. Sąd Rejonowy choć miał na uwadze wszystkie wymienione wyżej okoliczności kontrolowanej sprawy to w sposób nieprawidłowy i niedoszacowany ocenił ich wpływ na rozmiar krzywdy, jakiej na skutek bezprawnego, bezrefleksyjnego i długotrwałego zachowania oskarżonej doznała pokrzywdzona. Zdaniem Sądu odwoławczego bez wątpienia kwota 40 000 zł (powiększona o zadośćuczynienie przyznane przez ubezpieczyciela oskarżonej w kwocie 25 000 zł) nie odpowiada rozmiarowi tych krzywd i nie rekompensuje ich w sposób zadowalający. Dlatego też uznano w II instancji, iż odpowiednią kwotą tytułem środka kompensacyjnego będzie przyznanie w tym procesie karnym sumy 80 000 zł. Taka wysokość zadośćuczynienia, podwojona w stosunku do należności przyznanej w zaskarżonym wyroku będzie adekwatna do rozmiaru krzywd, opisanych powyżej. Sąd Okręgowy nie widział natomiast podstaw do podwyższenia tego środka kompensacyjnego do wysokości żądanej przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej, uznając, że było ona znacznie zawyżone. Należy zauważyć, że formułując takie żądania, pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej kierował się przede wszystkim kryteriami subiektywnymi, a więc osobistym poczuciem krzywdy A. K., a jak już wyjaśniono wcześniej, okoliczność taka nie może determinować

wysokości orzeczonego środka kompensacyjnego.

Oczywiście w sytuacji gdyby oskarżycielka posiłkowa nie była w dalszym ciągu usatysfakcjonowana z wysokości orzeczonego zadośćuczynienia za krzywdę może wystąpić na drogę procesu cywilnego z żądaniem wyższej kwoty ponad już przyznane jej należności (łącznie jest to kwota 105 000 zł), przy czym będzie zobowiązana odpowiednio wykazać podstawę swoich roszczeń. Nieprzekonująca dla Sądu II instancji była argumentacja poprzez odwoływanie się przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej do sytuacji finansowej oskarżonej oraz prowadzonych przeciwko niej postępowań cywilnych właśnie przy kwestii wysokości zadośćuczynienia za krzywdy wyrządzone nieprawidłowym procesem leczenia ortodontycznego. Bowiem jeśli doszłoby do sytuacji, że oskarżona dobrowolnie nie zapłaci kwoty zasądzonego w tym postępowaniu zadośćuczynienia, to proces egzekucji tego orzeczenia będzie tożsamy jak w wypadku wyroku cywilnego, z tą jedynie różnicą, że zaniechanie wywiązania się z obowiązku zapłaty tej kwoty może doprowadzić do zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszonej. Przy czym, z pewnością nie zwiększy to możliwości wyegzekwowania od oskarżonej należności z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę, a wręcz jeszcze pogorszy sytuację finansową podsądnej z uwagi na znacznie ograniczoną możliwość zarobkowania w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności.

Wniosek		
Zmiana wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie tytułem środka kompensacyjnego wobec oskarżonej M. M. obowiązku zapłaty na rzecz pokrzywdzonej A. K. zadośćuczynienia w kwocie 180 000 zł (na rozprawie apelacyjnej żądanie to zostało umniejszone o 5 000 zł wypłacone przez ubezpieczyciela oskarżonej).	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Wniosek końcowy apelacji przywołany powyżej zasługiwał na uwzględnienie w części albowiem związany z nim zarzut apelacyjny okazał się zasadny w niepełnym zakresie. Sąd Okręgowy uwzględnivszy wszystkie kryteria wpływające na rozmiar krzywd doznanych przez pokrzywdzoną uznał, że odpowiednia suma je kompensująca to przyznane w tym procesie karnym 80 000 zł, co należy oczywiście rozpatrywać łącznie z kwotami wypłaconymi przez ubezpieczyciela M. M., czyli jeszcze dodatkowo 25 000 zł). Natomiast żądana przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego ostatecznie na rozprawie apelacyjnej kwota 175 000 zł była znacznie zawyżona względem krzywd pokrzywdzonej.		
Lp.	Zarzut	
3.6.	<u>Zarzut</u> <u>podniesiony</u> <u>przez</u> <u>pełnomocnika</u> <u>oskarżycielki</u> <u>posiłkowej:</u>	# zasadny # częściowo zasadny

	<p>Obraza przepisów prawa materialnego, tj. art. 46 kk w zw. z art. 157 § 1 i § 3 kk w zakresie braku orzeczenia od oskarżonej na rzecz pokrzywdzonej odszkodowania, na skutek uznania, że szkoda majątkowa polegająca na wydatkowaniu środków pieniężnych na leczenie naprawcze nie pozostaje w związku z przestępstwem z art. 157 § 1 i § 3 kk.</p>	# niezasadny
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Sąd odwoławczy zgodził się z apelującym jedynie w zakresie niezasadności stanowiska Sądu Rejonowego co do tego, że szkoda w postaci konieczności poniesienia dodatkowych wydatków na leczenie naprawcze nie pozostawała w związku przyczynowo-skutkowym z przestępstwem z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 12 kk przypisanym M. M.. Zdanie Sądu I instancji przedstawione na stronie 12 uzasadnienia zaskarżonego wyroku było bowiem prawidłowe jedynie w części dotyczącej wydatków poniesionych na leczenie ortodontyczne A. K. w gabinetach lekarskich u oskarżonej, za wyjątkiem tego, że finansowanie leczenia przez rodziców dziewczynki stanowiłoby przeszkodę do uznania szkody przy zarzucie oszustwa. Sąd ten mylił się jednak przede wszystkim co do tego, że koszty poniesione na leczenie naprawcze nie pozostawały w związku przyczynowo-skutkowym z przestępstwem jakiego dopuściła się podsądna. Wręcz przeciwnie, wydatki te niewątpliwie stanowiły szkodę wynikającą z czynu niedozwolonego, ponieważ</p>		

pokrzywdzona została zmuszona do ich poniesienia właśnie z uwagi na popełnione na jej szkodę przestępstwo naruszenia czynności narządu ciała na okres powyżej 7 dni. Rachunki wystawiane były na pacjentkę, zatem w tym wypadku bez znaczenia pozostawała kwestia kto faktycznie finansował to leczenie (np. darowizna, środki własne czy wkład rodziców zobowiązanych do alimentowania uczącej się córki). Mimo to jednak Sąd Okręgowy nie zdecydował się na modyfikację zaskarżonego wyroku w omawianej części. Należy zwrócić uwagę na to, że pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej pierwotnie żądał zapłaty z tytułu naprawienia szkody (leczenia naprawczego) kwoty 23 080,65 zł, z tytułu wydatków jakie A. K. poniosła do dnia wyrokowania. Znamienne jest jednak, że pokrzywdzona uzyskała od ubezpieczyciela oskarżonej dwie wypłaty: jedna w wysokości 4 750,00 zł, i druga 16 800 zł, o której pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej powiadomił Sąd na rozprawie apelacyjnej w dniu 25 października 2022 r. Skarżący umniejszył co prawda swoje żądania o podane kwoty, a więc ograniczył je do kwoty 1 530,65 zł, jednakże w żaden sposób nie sprecyzował jakich zatem wydatków dotyczy niezaspokojone roszczenia pokrzywdzonej. Wobec stwierdzenia, że żadnych ustaleń w tym zakresie w toczącym się procesie karnym nie poczyniono, a apelujący na niekorzyść oskarżonej tego jasno nie sprecyzował, nie sposób było wskazać o które wydatki chodziło i zbadać czy pozostają one w związku przyczynowo-skutkowym z przypisanym oskarżonej występkiem. Należy w tym miejscu zaakcentować, że warunkiem zastosowania

<p>przedmiotowego środka karnego jest istnienie szkody w chwili wyrokowania. Okoliczność ta wykluczała możliwość nałożenia na M. M. w postępowaniu karnym obowiązku naprawienia szkody. W tym przypadku, podobnie jak odnośnie dodatkowego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę strona pokrzywdzona ma jeszcze możliwość dochodzenia swych roszczeń na drodze sądowej i udowodnienia podstaw swoich żądań w procesie cywilnym. Warto jeszcze raz podkreślić, że ewentualna egzekucja roszczenia zasądzonego przez sąd cywilny nie będzie się różniła od egzekucji środka kompensacyjnego orzeczonego przez sąd karny.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Zmiana wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie tytułem środka kompensacyjnego wobec oskarżonej M. M. obowiązku naprawienia szkody w kwocie co najmniej 18 330,65 zł (żądanie to zostało umniejszone na rozprawie apelacyjnej o kwotę 16 800 zł odszkodowania wypłaconego przez ubezpieczyciela oskarżonej).</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Brak podstaw do uwzględnienia powyższego wniosku z uwagi na bezzasadność omówionego zarzutu. Pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej po modyfikacji żądania nie wykazał dowodowo podstawy swoich żądań co do orzeczenia środka kompensacyjnego w kwocie 1 530,65 zł, co uniemożliwiało zbadanie uwarunkowań z art. 46</p>		

§ 1 kk i orzeczenia w instancji odwoławczej obowiązku zapłaty tej kwoty.		
Lp.	Zarzut	
3.7.	<p><u>Zarzut podniesiony przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej:</u></p> <p>Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia w części dotyczącej odszkodowania, a polegający na przyjęciu, że pokrzywdzona nie poniosła szkody majątkowej w postaci wydatków na leczenie naprawcze.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Sąd Rejonowy nie przyjął by pokrzywdzona nie poniosła szkody majątkowej w postaci wydatków na leczenie naprawcze. Świadczy o tym wprost treść strony 12 uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Organ meriti stwierdził jednak, że szkoda ta nie pozostawała w związku przyczynowo-skutkowym z czynem przypisanym M. M. i w tym zakresie stanowisko Sądu Rejonowego nie było poprawne. Niemniej jednak, Sąd odwoławczy nie stwierdził w instancji odwoławczej podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku poprzez nałożenie na oskarżoną obowiązku naprawienia szkody, a podstawy takiego stanowiska zostały wyjaśnione w pkt 3.6., do którego z tego miejsca należało odesłać.</p>		
Wniosek		
Zmiana wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie tytułem środka	# zasadny	

<p>kompensacyjnego wobec oskarżonej M. M. obowiązku naprawienia szkody w kwocie co najmniej 18 330,65 zł (żądanie to zostało umniejszone na rozprawie apelacyjnej o kwotę 16 800 zł odszkodowania wypłaconego przez ubezpieczyciela oskarżonej).</p>	<p># częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Brak podstaw do uwzględnienia powyższego wniosku z uwagi na bezzasadność omówionego zarzutu. Pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej w żaden sposób nie wykazał szczegółowej podstawy swoich żądań co do orzeczenia środka kompensacyjnego w kwocie 1 530,65 zł, co uniemożliwiało nałożenia na oskarżoną w instancji odwoławczej obowiązku zapłaty tej kwoty.</p>		
<p>Lp.</p>	<p>Zarzut</p>	
<p>3.8.</p>	<p><u>Zarzut podniesiony przez obrońcę oskarżonej:</u> Nieuzasadnione obciążenie oskarżonej kosztami sądowymi w wysokości 30 344,77 zł.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Warto wskazać, że ustawodawca w art. 627 kpk statuuje zasadę ponoszenia kosztów sądowych przez oskarżonego. Jej przełamanie wymaga wystąpienia przesłanek, o których mowa w art. 624 § 1 kpk. Stosownie do brzmienia tego przepisu, Sąd</p>		

„może zwolnić” od zapłaty kosztów sądowych, a więc zwolnienie nie następuje obligatoryjnie, lecz tylko fakultatywnie w oparciu o swobodną ocenę orzekającego sądu (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 lutego 2021 r., sygn. akt II AKa 352/20, Legalis nr 2583941). Sąd Okręgowy, podobnie jak Sąd I instancji, nie stwierdził podstaw dla zwolnienia oskarżonej od obowiązku poniesienia kosztów procesu, również po analizie argumentacji obronnej przedstawionej we wniesionym środku odwoławczym. Przypada, że w toku niniejszego postępowania przedłożono dokumenty świadczące o poważnych obciążeniach finansowych oskarżonej, niemniej jednak nie mogło to w oderwaniu od pozostałych okoliczności sprawy zaważyć na zastosowaniu regulacji z art. 624 § 1 kpk. Z samego faktu, że doszło do ogłoszenia upadłości konsumenckiej oskarżonej, nie wchodząc już w szczegóły co było tego przyczyną, nie można było wywnioskować, że uwalnia to podsądną od uiszczenia należności z tytułu kosztów procesu karnego. Należy tu bowiem zaznaczyć, że ogłoszenie upadłości miało miejsce ponad 8 lat temu, oskarżona jednak dalej prowadziła działalność jako dentysta i leczyła ortodontycznie. Praktycznie cały czas pracowała w zawodzie (z nałożonym przez Okręgowy Sąd Lekarski w P. okresowo zakazem wykonywania prac ortodontycznych od dnia 11 czerwca 2021 r.). Deklarowana zła sytuacja materialna podsądnej nie oddaje jej faktycznego statusu finansowego, co pokazuje też fakt, że oskarżona w tym procesie karnym korzysta z usług obrońcy z wyboru. Poza tym M. M. nie ma nikogo na swój utrzymanie, jest zdrową, wykształconą osobą w sile wieku

i nie nie stoi na przeszkodzie by podjęła dodatkowe zatrudnienie by uzyskać odpowiednie środki na zapłatę kosztów sądowych, z możliwością ubiegania się o ich rozłożenie na raty. Racjonalności zaskarżonego orzeczenia o kosztach nie umniejsza utrzymanie w mocy zakazu wykonywania przez oskarżoną zawodu lekarza dentysty albowiem z sukcesem może ona pracować w zbliżonej branży, gdzie te uprawnienia nie są wymagane. Nie sposób z tego tytułu przerzucić obowiązku zapłaty wysokich kosztów postępowania karnego (wynikających głównie z konieczności dopuszczenia dowodu z opinii zespołu biegłych lekarzy) na Skarb Państwa, a pośrednio na podatników, co byłoby sprzeczne z funkcjonującą przy orzekaniu o kosztach sądowych zasadą słuszności. Dlatego też należało pozostać przy zasadzie obciążania kosztami postępowania karnego osoby oskarżonej, której przypisano czyn zabroniony.

Wniosek

Zmiana zaskarżonego orzeczenia poprzez nieobciążanie oskarżonej kosztami postępowania sądowego.

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

Brak podstaw do uwzględnienia powyższego wniosku z uwagi na całkowitą bezzasadność omówionego zarzutu. Sąd Okręgowy nie stwierdził podstaw dla zastosowania instytucji zwolnienia oskarżonej M. M. od obowiązku

ponoszenia kosztów postępowania wydatkowanych przez Skarb Państwa i za trafne uznał rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w tym zakresie.

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	
Związłe o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIECIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
0.11.	Przedmiot utrzymania w mocy
Wyrok Sądu I instancji (poza zmianą opisaną w pkt 5.2.) utrzymano w mocy w pozostałej części.	
Związłe o powodach utrzymania w mocy	
Powodem utrzymania wyroku w mocy (poza zmianą opisaną w pkt 5.2.) jest całkowita niezasadność zarzutów apelacji obrońcy oskarżonej oraz części zarzutów apelacji pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej, jak też brak podstaw wskazanych w art. 439, 440 i 455 kpk, uzasadniających zmianę lub uchylenie wyroku poza granicami zarzutów i wniosków apelacji.	
0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
0.0.11.	Przedmiot i zakres zmiany
Zaskarżony wyrok został zmieniony w punkcie 2 w ten sposób, że podwyższono orzeczone wobec oskarżonej na rzecz pokrzywdzonej A. K. środek kompensacyjny o	

kwotę 40 000 zł, co z przyznaną już w zaskarżonym wyroku sumą dało łączną kwotę 80 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.	
Zwięźle o powodach zmiany	
Sąd odwoławczy ustalił, że rozmiar krzywdy jakiej doznała pokrzywdzona na skutek niezgodnego z prawem zachowania oskarżonej był znacznie wyższy aniżeli przyjął to Sąd Rejonowy. Konieczne okazało się więc podwyższenie wysokości orzeczonego tytułem środka kompensacyjnego zadośćuczynienia za krzywdę do łącznej kwoty 80 000 zł. Dokładne powody takiej decyzji organu odwoławczego zostały przedstawione w pkt 3.5. niniejszego uzasadnienia.	

0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.

Zwięźle o powodach uchylenia	
0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania	
0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
6. Koszty Procesu	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
3.	<p>Zgodnie z art. 616 § 1 pkt 2 kpk do kosztów procesu należą m.in. uzasadnione wydatki stron, w tym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy lub pełnomocnika.</p> <p>Pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej – r.pr. M. G. wniósł w środku odwoławczym o zasądzenie od oskarżonej na rzecz oskarżycielki posiłkowej kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych. Przytoczony wyżej przepis stanowił podstawę prawną orzeczenia uwzględniającego to żądanie. Wysokość kosztów radcy prawnego została ustalona w oparciu o § 11 ust. 2 pkt 4 w zw. z § 17 pkt 1, § 15 ust. 1 i 3 oraz § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265 ze zm.). Obciążenie oskarżonej tym elementem kosztów procesu wynikało z tego, że wniesiona przez jej obrońcę apelacja została w całości uznana za nieuzasadnioną, natomiast apelacja pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej została uwzględniona w znaczącej części.</p>
4.	<p>Zgodnie z art. 636 § 1 kpk w sprawach z oskarżenia publicznego, w razie nieuwzględnienia środka odwoławczego, wniesionego wyłącznie przez oskarżonego lub oskarżyciela posiłkowego, koszty</p>

procesu za postępowanie odwoławcze ponosi na ogólnych zasadach ten, kto wniósł środek odwoławczy, a jeżeli środek ten pochodzi wyłącznie od oskarżyciela publicznego – koszty procesu za postępowanie odwoławcze ponosi Skarb Państwa.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy zasądził od oskarżonej M. M. na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, tj. łącznie 50 zł tytułem wydatków sądowych. Na kwotę tę składało się 20 zł należne tytułem ryczałtu za doręczenia w postępowaniu odwoławczym (§ 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym; Dz. U. z 2013, poz. 663 ze zm.) oraz 30 zł za uzyskanie aktualnej karty karnej oskarżonej (§ 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2014 r. w sprawie opłat za wydanie informacji z Krajowego Rejestru Karnego; Dz. U. z 2014 r. poz. 861). Natomiast na podstawie art. 8 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r. nr 49 poz. 223 ze zm.) wymierzona została oskarżonej opłata za II instancję w wysokości 180 zł. Sąd Okręgowy w tym wypadku także nie stwierdził podstaw dla zwolnienia oskarżonej z obowiązku poniesienia kosztów procesu, a powody takiego stanowiska zostały już wyłożone w pkt 3.8.

7. PODPIS

Hanna Bartkowiak